

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
NA LATA 2009-2032
DLA GMINY LATOWICZ**

Latowicz, czerwiec 2009 r.

Spis treści	Strony
1. Informacje ogólne o azbestie	3-4
2. Zagrożenia	4-4
3. Stan prawny	5-9
4. Podstawa prawna Programu	9-9
5. Cel i zadania Programu	9-10
6. Obowiązki organów gminy wynikające z Krajowego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terytorium Polski	10-10
7. Postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest	11-11
8. Usuwanie wyrobów zawierających azbest	11-16
9. Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest	16-19
10. Ogólna charakterystyka Gminy Latowicz	19-20
11. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz	20-30
12. Harmonogram zadań do realizacji w ramach programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Latowicz	31-32
13. Procedura udzielania dotacji z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (PFOŚiGW), na usuwanie i unieszkodliwianie azbestu i wyrobów zawierających azbest	32-33
14. Zasady udzielania dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (WFOŚiGW), na usuwanie i unieszkodliwianie azbestu i wyrobów zawierających azbest	33-34
15. Inne źródła finansowania wyrobów zawierających azbest	34-38
16. Podsumowanie i wnioski	38-39
17. Załączniki	39-60

1. Informacje ogólne o azbeście

Azbest jest włóknistym skupieniem minerałów z grupy serpentynów lub amfiboli. Pod względem chemicznym jest uwodnionym krzemianem magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Główne odmiany azbestu to:

- chryzotyl – (tzw. azbest biały, głównie stosowany do wyrobów azbestowo-cementowych)
- krokidolit (azbest niebieski, najczęściej wykorzystywany w przemyśle)
- azbest gruerytowy (amozyt, azbest brązowy, bardzo rzadko wykorzystywany w Polsce)
- azbest aktynolitowy
- azbest antofilitowy
- azbest tremolitowy

W celach komercyjnych wykorzystuje się głównie pierwsze trzy odmiany jako element wzmacniający lub jako izolacja termiczna, akustyczna lub elektryczna. Z uwagi na swoje właściwości dźwiękoszczelne, odporność na czynniki chemiczne stosuje się go zarówno w budynkach użytkowych, przemysłowych jak i mieszkalnych. Dzięki swojej wyjątkowej wytrzymałości jest wykorzystywany m.in. w wagonach kolejowych, statkach, samolotach, przy produkcji sprzętu gospodarstwa domowego np. piecyków elektrycznych, suszarek, kuchenek. Na świecie był wykorzystywany w ponad pięciu tysiącach wyrobów, w Polsce w około trzystu. Zawartość azbestu w poszczególnych materiałach jest różna i może zawierać od 1% do 100% tego materiału. Szacuje się, iż na terenie Polski znajduje się ponad piętnaście milionów ton wyrobów zawierających azbest.

Azbest wykorzystywany był przede wszystkim w następujących wyrobach:

- wyroby azbestowo-cementowe (ogniotrwałe, odporne na korozję, gnicie) : płyty faliste, obudowy, płyty warstwowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe, płyty elewacyjne, płyty Karo
- wyroby izolacyjne: izolacja kotłów parowych, wymienników ciepła, zbiorników, przewodów rurowych, tkanin ognioodpornych (wata, włókna, sznury, tkaniny, taśmy)

- wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo-kauczukowe odporne na podwyższoną temperaturę, szczeliwa plecione
- wyroby cierne: okładziny cierne, taśmy hamulcowe
- wyroby hydroizolacyjne: lepiki asfaltowe, kity uszczelniające, asfalty drogowe uszlachetnione, zaprawy gruntujące, papa dachowa, płytki podłogowe

W chwili obecnej, dzięki postępowi technicznemu oraz badaniom chemicznym większość wyrobów azbestowych posiada swoje zamienniki (erionit, wollastonit, attapulgit, sepiolit). Wyjątek stanowią diafragmy i wały ciągnione służące do produkcji szkła. Jednakże i tutaj azbest może być wykorzystywane wyłącznie do czasu ich zużycia lub do czasu, kiedy będą dostępne substytuty bezazbestowe, w zależności od tego, która okoliczność wystąpi pierwsza.

2. Zagrożenia

Azbest jest materiałem niebezpiecznym wymienionym w wykazie substancji niebezpiecznych stanowiących załącznik do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674) jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym i stanowiąca poważne zagrożenie zdrowia. Jednakże azbest staje się zagrożeniem wyłącznie wówczas, kiedy jego włókna zostają uwolnione do powietrza. Wdychając powietrze zawierające włókna azbestowe ludzie są narażeni na następujące choroby układu oddechowego: pylica azbestowa, rak płuc, międzybłonniak. Najgroźniejszą chorobą jest rak płuc, który prowadzi do śmierci w 95 % przypadków.

U uwagi na jego szkodliwe działanie na zdrowie i zagrożenie jakie stwarza podjęto działania mające na celu wyeliminowanie tego materiału ze wszystkich obiektów w Polsce do 2032 r. W tym celu m.in. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002 r. przyjęła Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Problem azbestu znalazł również odzwierciedlenie w przepisach prawnych.

3. Stan prawny

Jednym z pierwszych i najważniejszych aktów prawnych wydanych w związku z negatywnym wpływem azbestu na ludzi jest ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, ze zmianami). Zgodnie z art. 1 ust. 1 ww. ustawy ustawodawca zakazał wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zarówno azbestu jak i wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów azbestowych oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. Ustawa ta stanowiąc weszła w życie 28 września 1997 r. Z chwilą zakazu produkcji i obrotu azbestu materiałów azbestowych podstawowym problemem stało się jego usunięcie ze środowiska.

Zarówno przedmiotowa ustawa jak i jej przepisy wykonawcze dotyczą również ochrony zdrowia pracowników zatrudnionych przy pracach związanych z azbestem. Pracownikom tym przysługuje szereg świadczeń finansowych jak i specjalna opieka zdrowotna.

Kolejnymi ustawami regulującymi postępowanie z materiałami zawierającymi azbest są:

- ✓ *ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2006 r., Nr 129, poz. 902 z późn. zm.) – zgodnie z art. 1 ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju.
- ✓ *ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) – ustawa ta określa przede wszystkim zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający jak najlepszą ochronę zdrowia i życia ludzkiego oraz ochronę środowiska. Ustawa określa m.in. obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych, jakimi są wyroby azbestowe.
- ✓ *ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych* (Dz. U. Nr 11, poz. 84 z późn. zm.) – zgodnie z art. 1 ustawa ta określa warunki, zakazy lub ograniczenie produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub środowisko
- ✓ *ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych* (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.) – ustawa określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane

z tym przewozem oraz wskazuje organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach.

Kolejną grupę przepisów w zakresie postępowania z azbestem i wyrobami zawierającymi azbest stanowią rozporządzenia. Do najistotniejszych należą:

- ✓ *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U Nr 112, poz. 1206) – dokument ten określa rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w następujących grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:*

06 07 01 – odpady azbestowe z elektrolizy

06 13 04 – odpady z przetwarzania azbestu

10 11 81 – odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)

10 13 09 – odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych

15 01 11 – opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie pustymi pojemnikami ciśnieniowymi

16 01 11 – okładziny hamulcowe zawierające azbest

16 02 12 – zużyte urządzenia zawierające azbest

17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05 – materiały konstrukcyjne zawierające azbest

- ✓ *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055) – wśród instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie środowiska wymieniane są instalacje do przetwarzania azbestu lub do wytwarzania lub przetwarzania produktów zawierających azbest w przemyśle mineralnym.*

- ✓ *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439) – Rozporządzenie reguluje zagadnienia dotyczące terminu i formy składania informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu.*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595). Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia w sposób nieselektywny mogą być składowane odpady:*

17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05 – materiały konstrukcyjne zawierające azbest

- ✓ *rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.) – rozporządzenie określa m.in. najwyższe dopuszczalne stężenie w środowisku pracy pyłów zawierających azbest.*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 200, poz. 1858)- rozporządzenie stosuje się do składowisk odpadów, z wyjątkiem składowisk niebezpiecznych, na których składowane są odpady oznaczone kodami: 17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest oraz 17 06 05- materiały konstrukcyjne zawierające azbest.*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 6, poz. 549)-rozporządzenie nie dotyczy odpady oznaczone kodami: 17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest oraz 17 06 05- materiały konstrukcyjne zawierające azbest.*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczenia azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876) - rozporządzenie określa m.in. wymagania w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu lub wyrobów zawierających azbest oraz oznaczenia miejsc*

ich występowania, wymagania w zakresie wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest, wymagania techniczne, jakie należy spełnić przy wykorzystywaniu i przemieszczaniu wyrobów zawierających azbest oraz przy wykorzystywaniu i oczyszczaniu instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest. Ponadto określa sposób inwentaryzowania azbestu lub wyrobów zawierających azbest, w miejscach ich wykorzystywania.

- ✓ *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649)* – rozporządzenie określa obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest, warunki przygotowania do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania oraz wymagania jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest.
- ✓ *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.).* Zgodnie z § 2 pkt 25) sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagają następujące rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- wydobywanie azbestu lub instalacje do wytwarzania lub przetwarzania azbestu lub produktów zawierających azbest:

a) produktów azbestowo-cementowych w ilości nie niższej niż 200 ton gotowego produktu rocznie,

b) materiałów ciernych w ilości nie niższej niż 50 ton gotowego produktu rocznie,

c) innych produktów zawierających azbest w ilości nie niższej niż 200 ton rocznie.

- ✓ *Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu*

wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r., Nr 216, poz. 1824).

- ✓ *Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 20 września 2007 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2008 (M.P. Nr 68, poz. 754).* Obwieszczenie to określa jednostkowe stawki opłaty za gazy lub pyły wprowadzone do powietrza (w tym azbest) oraz umieszczenie odpadów na składowisku (w tym odpadów o kodach: 06 07 01 – odpady azbestowe z elektrolizy, 06 13 04 – odpady z przetwarzania azbestu, 10 11 81 – odpady zawierające azbest, 10 13 09 – odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych, 15 01 11 – opakowania a metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego, włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi, 16 01 11 – okładziny hamulcowe zawierające azbest, 16 02 12 – zużyte urządzenia zawierające azbest, 17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest i 17 06 05 materiały konstrukcyjne zawierające azbest).

4. Podstawa prawna Programu

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Latowicz na lata 2009-2032 stanowi realizację przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, ze zmianami), ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, ze zmianami) oraz Krajowego Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Stosowanych na Terytorium Polski przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r., który wprowadza obowiązek opracowania programu na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

5. Cel i zadania Programu

Podstawowym celem niniejszego Programu jest:

- 1) spowodowanie usunięcia z terenu Gminy Latowicz azbestu oraz wyrobów zawierających azbest do roku 2032;

- 2) spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko;
- 3) stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

Natomiast podstawowym zadaniem Programu jest określenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz, ustalenie harmonogramu prac przy usuwaniu przedmiotowych wyrobów oraz wskazanie możliwości pozyskania funduszy na usunięcie wyrobów zawierających azbest.

6. Obowiązki organów gminy wynikające z Krajowego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terytorium Polski

Przy tworzeniu Programu uwzględniono zapisy „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapisami zawartymi w krajowym Programie do zadań Wójta należy:

- a) uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami;
- b) współpraca z lokalnymi mediami celem rozpowszechnienia informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem;
- c) przygotowywanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu;
- d) przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”.

Do zadań Rady Gminy należy:

- a) przyjmowanie rocznych sprawozdań finansowych Wójta z realizacji zadań „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”.

7. Postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, przeprowadza kontrole stanu tych wyrobów w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Od wyników tej kontroli zależy procedura dalszego postępowania:

- pozostawienie wyrobu i zabezpieczenie go w miejscu eksploatacji, w celu wyeliminowania możliwości lub ograniczenia emisji włókien azbestowych do powietrza

- usunięcie wyrobów i zastąpienie ich materiałami nie zawierającymi azbestu.

W przypadku wyrobów zawierających azbest nie zakwalifikowanych do wymiany powinny one zostać zabudowane szczelną przegrodą bez naruszania samego wyrobu lub ich powierzchnia powinna być pokryta szczelną powłoką za pomocą substancji impregnujących, związujących cząstki azbestu i uniemożliwiających kruszenie się wyrobu azbestowego.

Należy podkreślić, że prace przy usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów azbestowych powinny być wykonywane przez wykonawców posiadających odpowiednie kwalifikacje.

8. Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Zagadnienie to regulują następujące przepisy:

- a) Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, ze zmianami);
- b) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649);

- c) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).

Przystępując do usuwania wyrobów azbestowych należy:

1. Przeprowadzić ewidencję jakościową i ilościową oraz ocenę wyrobów przewidzianych do usunięcia (na drukach stanowiących załączniki nr 2 i 3 do Programu);
2. Przygotowanie i zatwierdzenie planu prac zawierającego; opis zabezpieczenia obiektu prac przed zanieczyszczeniem otoczenia azbestem, harmonogram prac z podaniem ich lokalizacji wraz z określeniem ilości powstających odpadów na poszczególnych etapach prac, informację o środkach zabezpieczających pracowników, sposób zabezpieczenia odpadów, określenie miejsca magazynowania odpadów;
3. Zgłoszenie usunięcia wyrobów azbestowych Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Mińsku Mazowieckim - (na drukach stanowiących załączniki nr 1, nr 2 i 3 do Programu). Zgłoszenie to powinno zawierać rodzaj i nazwę wyrobu zawierającego azbest, termin rozpoczęcia i zakończenia prac, adres obiektu, kopię aktualnej oceny stanu wyrobów zawierających azbest, określenie liczby pracowników, którzy będą przebywać w kontakcie z azbestem;
4. Określenie miejsca i częstotliwości monitorowania zawartości włókien azbestu w powietrzu podczas wykonywania prac i po ich zakończeniu.

Prace przy usuwaniu azbestu mogą wykonywać wyłącznie podmioty gospodarcze posiadające stosowne zezwolenie w zakresie wytwarzania odpadów azbestowych tj. decyzje zatwierdzające programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi, uzyskane na podstawie art. 19 ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 88, poz. 587).

Do dnia 30 kwietnia 2009 r. Starosta Miński wydał **48** decyzji zatwierdzających programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi firmom uprawnionym do demontażu pokryć azbestowych tj. wytwarzania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Są to następujące firmy:

1. WOD - PRZEM, ul. Sokola 34, 87-100 Toruń, tel. 0 24 2620835, kom. 0 601 164

800.

2. NESCO POLSKA Sp. z o.o., ul. Kopernika 58, 05-510 Piaseczno, tel. 0 22 7370113, fax. 0 22 7370630, kom. 0 601 324 142.
3. Zakład Remontowo Budowlany Stanisław Karolczak, 94-044 Łódź, ul. Przełajowa 10/56, tel. 0 602 45 52 52, 042 686 67 37.
4. „WALDY”, ul. Kościuszki 42D, 07-300 Ostrów Mazowiecka, tel. 029 746-28-18, 0-602 571 654
5. Zakład Remontowo – Budowlany, Zbigniew Czapski, 05-300 Mińsk Mazowiecki, ul. Budowlana 22, tel. 025 758 62 24, 0 604 204 465
6. WAMIR, ul. Chełmońskiego 9/7, 05-300 Mińsk Mazowiecki, tel. 025 758 54 77, 0504 805 183
7. Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych TERMOEXPORT, 00-515 Warszawa, ul. Żurawia 24/7, tel. 022 821 34 67, 621 21 97, fax. 621 40 64, 821 41 75.
8. ASMABEL Sp. z o.o., ul. Ciołka 16, 01-443 Warszawa, tel. 022 837 59 57
9. ABBA EKOMED Sp. z o.o., ul. Poznańska 152, 87-100 Toruń, tel. 056 651 44 25, 654-86-70, tel. 654 86 71, 651 36 67, 651 40 08
10. EKOS Marek Źdanko, 05-070 Sulejówek, ul. Broniewskiego 15, tel. 022 783 14 88
11. ALGADER HOFMAN Sp. z o.o., ul. Wólczyńska 133, 01-919 Warszawa, tel. 022 864 94 97, 864 94 99, 834 75 80, 834 73 53, 864 98 12, tel. kom. 0 603 124 853
12. REMBUD ZREMB Sp. z o.o., ul. Fabryczna 12, 66-400 Gorzów Wielkopolski, tel. 095 728 20 10, 0-95 728 20 12
13. AGA, ul. Ratuszowa 17/19 m 22, 03-451 Warszawa, tel. 022 618 08 37
14. PPHU „EKO MONTER”, ul. Kostrogaj 6, 09-400 Płock, tel. 024 268 38 00
15. AG - COMPLEX Sp. z o.o., ul. Marywilska 44, 03-042 Warszawa, tel. 0 22 814 27 77, 814 08 16.
16. Jarosław Dudek, 05-071 Sulejówek, ul. Tetmajera 37, 022 783 55 80
17. Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe „EKO-WIS” Lidia Wieczorek, Tomasz Wieczorek, 05-300 Mińsk Mazowiecki, Targówka, ul. Lipowa 15, tel. 025 759 13 85, 0507 114 155
18. P.P.H.U. „GAJAWI” Gabriel Rogut, 93-150 Łódź, ul. Odyńca 24 , tel. 042 688 43 70

19. Zakład Usług Budowlanych Grzegorz Czarnocki, 08-110 Siedlce, Żabokliki 120, tel. 025 631 95 15
20. RAMID Mirosław Bronisław Dec, ul. A. Kowalskiego 1/54, 03-288 Warszawa, tel./fax 022 674 48 58, 509 199 917
21. Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe JUKO, Jerzy Szczukocki, ul. 1-go Maja 25, 97 – 300 Piotrków Trybunalski, tel. 044 649 94 24, fax.044 649 94 23
22. Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „EKO – SAM” BIS, ul. Bema 84, 05-074 Halinów, 0506 047 290
23. Firma Wielobranżowa WOLT CENTER Grzegorz Lewandowski, 05-411 Stara Biała, Nowa Biała 1a, 024 36 56 392, 0509 770 658
24. Zakład Remontowo Budowlany AMBROŻY Wiesława Śliwińska, Kazimierz Ambroży Sp.j., ul. Meissnera 1/3 lok. 222, 03-982 Warszawa, tel. 0228310764
25. Hydrogeotechnika Sp. z o.o., ul. Ściegiennego 262A, 25-116 Kielce, tel. 041 348 06 60, 041 361 01 59
26. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe „PLASTIMED – PANORAMA” Sp. z.o.o., ul Fabryczna 9, 05 – 084 Leszno, tel. 725 92 66, fax. 725 92 67
27. „BODAR” Kalinowski Dariusz, ul. Srebrna 23, 05-803 Pruszków, tel. 022 759 85 48
28. „WIKI” Firma Handlowo – Usługowa Agnieszka Majda, ul. Sobieszowska 10A, 58-560 Jelenia Góra, tel/fax 022 6685199, 0509668538
29. R&M PLETTAC Sp. z o.o., ul. Kościuszki 19, 63-500 Ostrzeszów, tel. 062 5870100, fax. 062 5861700
30. „ALBEKO” Emilia Sieger Sp.j., Kotowy, 87-510 Skrwilno, tel. 054 2800288
31. Zakład Usług Produkcji i Handlu „ZUPIH”, ul. Moniuszki 85, 06-200 Maków Mazowiecki, tel. 0 606 640 377, 029 717 04 67
32. Przedsiębiorstwo „EL-IN”, Tomasz Walach i Wspólnicy Sp. J., ul. Kościuszki 8, 96-100 Skierniewice, tel. 046 833 27 57, fax. 046 833 25 08
33. Transport – Metalurgia Sp. z o.o., ul. Reymonta 62, 97-500 Radomsko, tel. 044 685 41 35, fax. 044 685 42 90
34. KAN-POL PPH Iwona Łosiewicz, ul. Storczykowa 30, 20-143 Lublin, tel. 0 506 181 850, 081 534 31 15

35. Firma Handlowo – Usługowa „PROJEKT – BUD” Edyta Psut, ul. Podwale 17, 00-252 Warszawa, tel. 0 502 308 504, tel. (022) 831 76 88
36. Adam Wronka „UTIL – EKO” Profesjonalna Utylizacja Sprzętu Komputerowego i Naprawa, 05-304 Stanisławów, ul. Klonowa 3, tel/fax (025) 757 53 17
37. Buck Recycling Sp. z o.o., ul. Romana Moya 1, 61-371 Poznań, tel. (061) 650 23 01
38. Centrum Gospodarki Odpadami Azbestu u Recyklingu „CARO”, 22-400 Zamość, ul. Zamoyskiego 51, tel/fax (084) 627 30 13
39. Jan Młot Zakład Remontowo – Budowlany, ul. Śląska 5, 05-300 Mińsk Mazowiecki, tel. 0 602 368 297
40. P.P.H.U. „EKO – MIX”, Konstanty Spurek, ul. Grabiszyńska 163, 50-950 Wrocław, tel. (071) 332 41 61, 0 600 703 713
41. Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o.o., Reguły, ul. Graniczna 6, 05-816 Michałowice, tel/fax (022) 724 32 39, (022) 724 14 78
42. Sintac – Polska Sp. z o.o., 05-075 Wesoła, ul. Armii Krajowej 86, (022) 812 62 54, (022) 822 76 27, fax. (022) 812 53 29
43. Spółdzielnia Pracy „CHEMA” z Olesina k/Mińska Mazowieckiego, 05-311 Dębe Wielkie, tel. (025) 757 78 72, fax (025) 758 53 29
44. Stanisław Eliasz „Firma Budowlana”, 05-070 Sulejówek, ul. Krzywa 5, tel. (022) 783 38 02
45. Usługi Blacharsko Dekarskie, Mariusz Christoph, ul. Szpitalna 17A m 16, 05-300 Mińsk Mazowiecki, tel. 0 606 681 264
46. „WOD –BUD” Przedsiębiorstwo Usług Wodno – Budowlanych Sp. z o.o., 23-200 Kraśnik, ul. Piłsudskiego 14, tel. (081) 825 26 05, fax. (081) 825 24 76
47. Zakład Remontowo – Budowlany Kazimierz Jakimiak, 08-110 Siedlce, ul. Kwiatowa 5, tel. (025) 644 29 33

48. Przedsiębiorstwo Projektowo–Wdrożeniowe „AWAT” Sp. z o.o., ul. Kaliskiego 9,
01-476 Warszawa, tel. (022) 683 92 48, (022) 683 91 63.

9. Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest

Z uwagi na zagrożenie jakie stanowi azbest odpady zawierające tą substancję nie mogą być poddane odzyskowi ani być przetwarzane. Jedyną formą zabezpieczenia wyrobów azbestowych po ich usunięciu jest właściwe składowanie w wyznaczonych i specjalnie przygotowanych miejsc. Tematyka ta została uregulowana w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549).

Na składowisku odpadów azbestowych deponowane są odpady pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej oznaczone kodami:

17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05 – materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Zasady składowania odpadów zawierających azbest ustala decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska odpadów azbestowych.

Do 2005 r. jedyną dopuszczalną formą unieszkodliwiania odpadów było składanie ich w wyznaczonych miejscach i przykrycie gruntem mineralnym w celu całkowitego zabezpieczenia przed kontaktem z powietrzem atmosferycznym. Azbest po złożeniu go i przykryciu ziemią jest nieszkodliwy dla środowiska i ludzi, jednakże pod warunkiem, iż zabezpieczone składowisko nie zostanie naruszone poprzez jakiegokolwiek prace. Natomiast w 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów (Dz. U. Nr 110, poz. 935). Dopuszcza ono składowanie odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu pod ziemią.

Na terenie Gminy Latowicz jak również na terenie całego Powiatu Mińskiego brak jest składowisk azbestowych.

Odpady zawierające azbest unieszkodliwiane są poprzez składowanie na następujących składowiskach:

woj. dolnośląskie

- Składowisko Odpadów Przemysłowych, Wałbrzych ul. Górnicza 1, zarządzane przez Mo-BRUK Korzenna 214, pow. nowosądecki
- Składowisko Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej w Oławie ul. Polna 1, Dolnośląska Korporacja Ekologiczna Sp. z o.o. Oława ul. 3 Maja 26 /azbest składowany jest po przekształceniu w procesie zestalania pod kodem 19 03 06/

woj. lubelskie

- Składowisko odpadów Niebezpiecznych WOD-BUD Sp. z o.o., ul. Piłsudskiego 12, 23-200 Kraśnik, tel. O 603 172 750, odpady@azbest.info.pl

woj. lubuskie

- składowisko odpadów w Chróściku, ul. Małyszewska 180 Gorzów Wlkp., zarządzane przez Zakład Utylizacji Odpadów sp. z o.o Gorzów Wlkp. ul. Teatralna 49

woj. łódzkie

- składowisko odpadów przemysłowych w Zgierzu, ul. Miroszewska 54, zarządzane przez EKO-BORUTA sp. z o.o , Zgierz ul. A. Struga 10

woj. małopolskie

- składowisko odpadów niebezpiecznych w Oświęcimiu, ul. Nadwiślańska 46
- składowisko odpadów "za rz. Białą" w Tarnowie, Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A. ul. Kwiatkowskiego 8
- składowisko komunalne w Ujkowie Starym pow. olkuski, Zakład Gospodarki Komunalnej BOLESŁAW sp. z o.o. Bolesław, ul. Osadowa

woj. mazowieckie

- składowisko odpadów komunalnych w Rachocinie, Miasto Sierpc
ul. Traugutta 32 (tylko magazynowanie odpadów).

woj. podkarpackie

- składowisko odpadów komunalnych w Młynach pow. jarosławski, Zakład
Gospodarki Komunalnej Gminy Radymno z/s w Skołoszowie 341

woj. pomorskie

- Zakład Utylizacyjny Gdańsk Szadółki ul. Jabłoniowa 55

woj. śląskie

- składowisko odpadów w Knurowie ul. Szybowa, zarządzane przez PPHU
„KOMART” sp. z o.o., Knurów ul. Szpitalna 7
- składowisko odpadów komunalnych w Świętochłowicach, MPGK sp. z o.o.
Świętochłowice ul. Łagiewnicka 7641-608
- składowisko odpadów niebezpiecznych i obojętnych w Dąbrowie Górniczej ul.
Koksownicza 1, Zakłady Koksownicze "Przyjaźń"

woj. warmińsko-mazurskie

- Zakład Utylizacji Odpadów w Elblągu, ul. Mazurska 42,

woj. wielkopolskie

- składowisko odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne Pasięka gm.
Trzemeszno, zarządzane przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-
Usługowe "IZOPOL"S.A. Trzemeszno ul. Gnieźnieńska 4
- składowisko odpadów niebezpiecznych w Koninie ul. Sulańska 11

- składowisko odpadów w Goraninie pow. koniński, zarządzane przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami EKOSERWIS s.c. Wołomin ul. Partyzantów 38

woj. zachodnio-pomorskie

- składowisko odpadów w m. Dalsze 36 gm. Myślibórz, zarządzane przez EKO-MYŚL Sp.z o.o. w Myśliborzu, ul. 1-go Maja 19
- składowisko odpadów w Sianowie, zarządzane przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp.z o.o w Koszalinie, ul. Rieczna 14
- składowisko odpadów w Marianowie ul. Jeziorna 15, zarządzane przez Przedsiębiorstwo EKOMAR Spółka z o.o. /azbest składowany jest po przekształceniu w procesie zestalania pod kodem 19 03 06/

Część odpadów azbestowych (najczęściej płyt eternitowych pochodzących z pokryć dachowych) usuwana jest w sposób całkowicie niezorganizowany w miejscach nieprzeznaczonych do tego celu – np. w lasach (tzw. „dzikie wysypiska”). Można sądzić, że odpady te nie trafiają tam od przedsiębiorców posiadających stosowane zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ich zbiórki i transportu, ale od pojedynczych gospodarzy, właścicieli, którzy samodzielnie rozwiązali swój „problem” z azbestem.

10. Ogólna charakterystyka Gminy Latowicz

Gmina Latowicz położona jest w południowo - wschodniej części Mazowsza w powiecie mińskim, na pograniczu dwóch regionów geograficznych: Kotliny Warszawskiej na zachodzie i Wysoczyzny Siedleckiej na wschodzie. Obszar gminy wynosi 114,15 km² , ludność - 5681 osób. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka Mińsk Mazowiecki - Seroczyn. Położenie gminy sprzyja rozwojowi turystyki. W miejscowości Gołęłaki występują obszary chronionego krajobrazu

w postaci bagien i moczarów. Gmina Latowicz jest gminą wiejską w skład której wchodzi 20 sołectw. W Gminie Latowicz 84% jej powierzchni zajmują użytki rolne, a 9% użytki leśne. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 49,2 mieszk./km². Gmina stanowi 9,8% powierzchni powiatu mińskiego. W Latach 1975-1998 gmina położona była w województwie siedleckim.

11. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz

Zgodnie z ustaleniami § 7 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876), mieszkańcy gminy dokonali inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest (na druku stanowiącym załącznik nr 1 i nr 2 do programu), przekazując wyniki inwentaryzacji Wójtowi oraz do bazy azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki. Dane o ilościach wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz przedstawia poniższa tabela Nr 1.

Tabela Nr 1. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest w poszczególnych miejscowościach Gminy Latowicz

Lp.	Nazwa gminy	Ilość w metrach	Uwagi
1.	Borówek	6 772 m ²	<p>plyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów</p>

2.	Budy Wielgoleskie	20 340 m ²	<p>plyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów</p>
3.	Budziska	13 850 m ²	<p>plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów</p>
4.	Chyżyny	22 258 m ²	<p>plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów</p>
5.	Dąbrówka	6 716 m ²	<p>plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów</p>
6.	Dębe Małe	26 641 m ²	<p>plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty</p>

			z dachów
7.	Generałowo	4 378 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
8.	Gołęźki	8 545 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
9.	Kamionka	19 315 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
10.	Latowicz (rejon I) ul. Św. Ducha, ul. Rynek, ul. Senatorska, ul. Ogrodowa	14 466 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
11.	Latowicz (rejon II) Rozstanki, Kulaśnica, Góra, ul. Kościuszki, ul. Grundowa, ul. Kuźniarskiego, ul. Polna, ul. Królowej Bony, ul. Witosa	32 987 m ²	plyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
12.	Latowicz (rejon III) Wymyśle, Piaski, Osiedle,	18 960 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków

	ul. Mickiewicza, ul. Słowackiego, ul. Konopnickiej, ul. Kochanowskiego		mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
13.	Oleksianka	16 478 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
14.	Redzyńskie	15 005 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
15.	Stawek	7 958 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
16.	Strachomin	18 933 m ²	plyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
17.	Transbór	23 710 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
18.	Waliska	19 491 m ²	plyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe,

			pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
19.	Wężyczyn	26 214 m ²	płyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
20.	Wielgolas	32 574 m ²	płyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
	Razem:	355 591,00 m²	[4 622,683 Mg]

Tabela Nr 2. Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz w [Mg/km²]

Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz w [Mg]	Powierzchnia Gminy Latowicz [km ²]	Wskaźnik nagromadzenia w [Mg/km ²]
4 622,683	114,15	40,50

Średnia waga 1 m² płyt azbestowo-cementowych wnosi 13 kg.

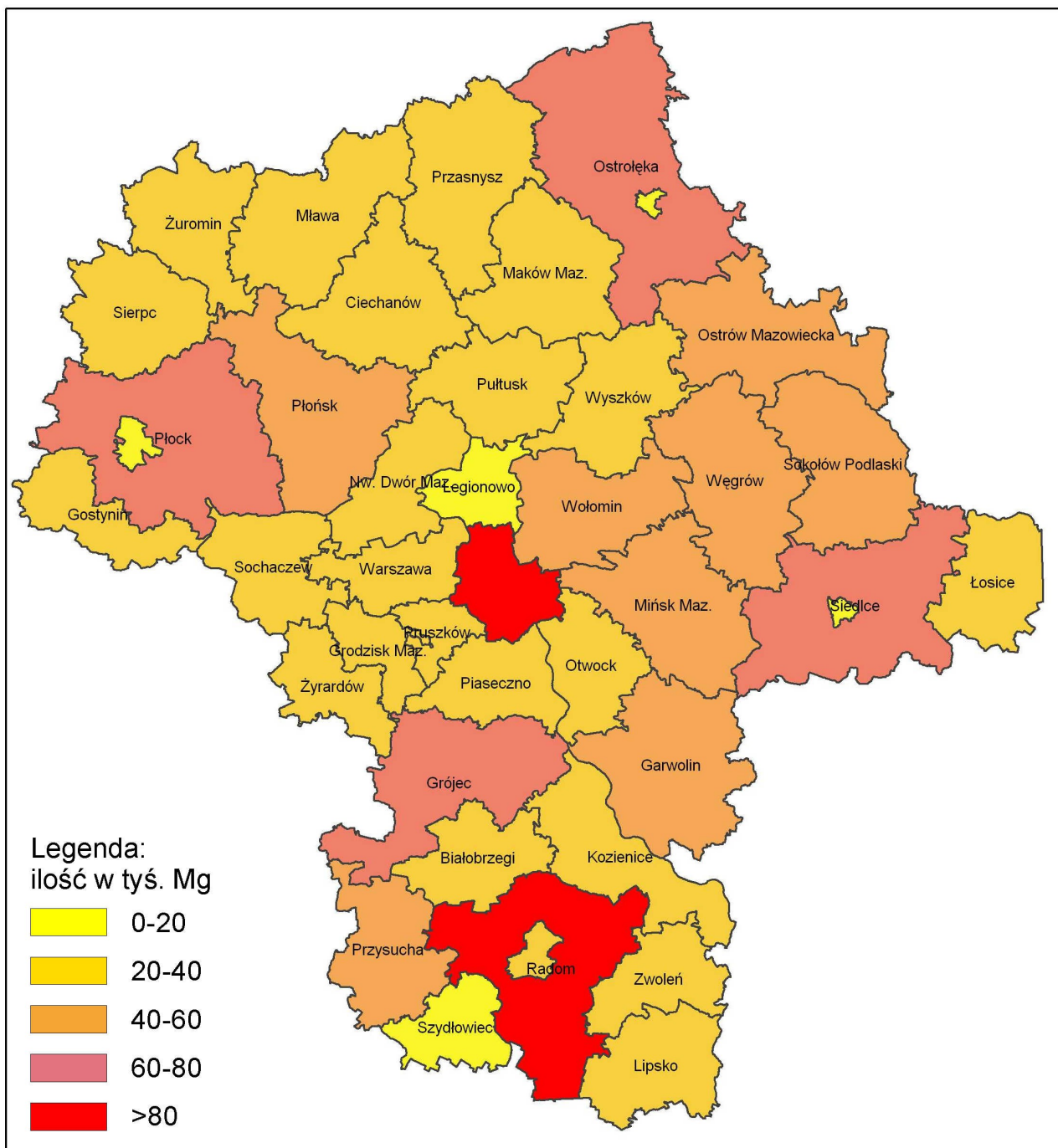
W celu ustalenia kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest ustalono średni koszt demontażu, transportu i unieszkodliwiania 1 m² wyrobów azbestowych na kwotę 15 - 30 zł - (średni koszt wyliczony na podstawie informacji z kilku firm).

Tab. Nr 3. Ilość i kwota potrzebna na usunięcie wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Latowicz

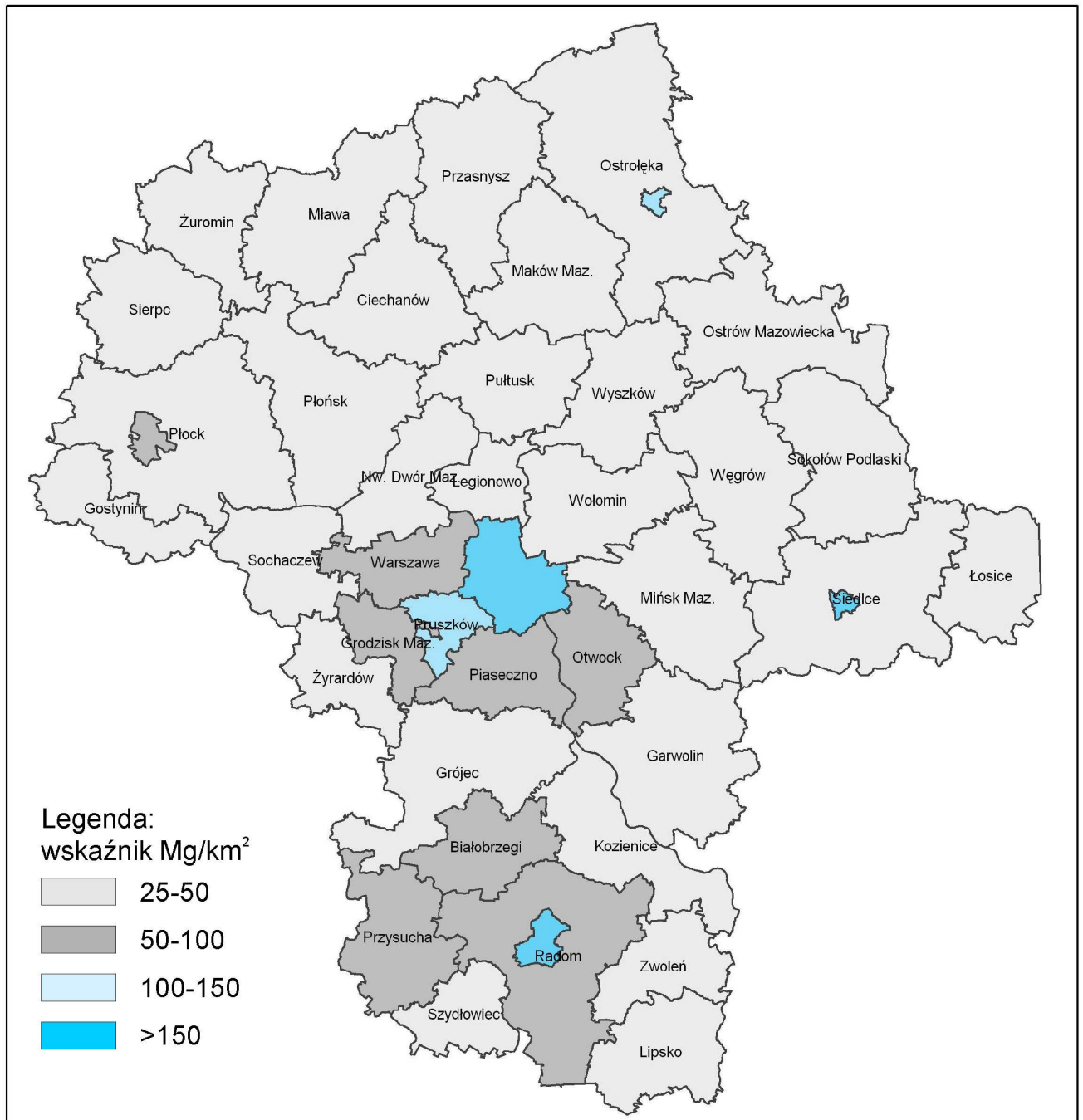
Lp.	Nazwa gminy	Ilość w metrach	Koszt usunięcia eternitu [zł]
1.	Borówek	6 772 m ²	169 300,00 zł
2.	Budy Wielgoleskie	20 340 m ²	508 500,00 zł
3.	Budziska	13 850 m ²	346 250,00 zł
4.	Chyżyny	22 258 m ²	556 450,00 zł
5.	Dąbrówka	6 716 m ²	167 900,00 zł
6.	Dębe Małe	26 641 m ²	666 025,00 zł
7.	Generalowo	4 378 m ²	109 450,00 zł
8.	Gołęta	8 545 m ²	213 625,00 zł
9.	Kamionka	19 315 m ²	482 875,00 zł
10.	Latowicz (rejon I) ul. Św. Ducha, ul. Rynek, ul. Senatorska, ul. Ogrodowa	14 466 m ²	361 650,00 zł
11.	Latowicz (rejon II) Rozstanki, Kulaśnica, Góra, ul. Kościuszki, ul. Grundowa, ul. Kuźniarskiego, ul. Polna, ul. Królowej Bony, ul. Witosa	32 987 m ²	824 675,00 zł
12.	Latowicz (rejon III)	18 960 m ²	474 000,00 zł

Lp.	Nazwa gminy	Ilość w metrach	Koszt usunięcia eternitu [zł]
	Wymyśle, Piaski, Osiedle, ul. Mickiewicza, ul. Słowackiego, ul. Konopnickiej, ul. Kochanowskiego		
13.	Oleksianka	16 478 m ²	411 950,00 zł
14.	Redzyńskie	15 005 m ²	375 125,00 zł
15.	Stawek	7 958 m ²	198 950,00 zł
16.	Strachomin	18 933 m ²	473 325,00 zł
17.	Transbór	23 710 m ²	592 750,00 zł
18.	Waliska	19 491 m ²	487 275,00 zł
19.	Wężyczyn	26 214 m ²	655 350,00 zł
20.	Wielgolas	32 574 m ²	814 350,00 zł
24.	RAZEM:	355 591,00 m²	8 889 775,00 zł

**IŁOŚĆ WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
NA TERENIE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
W UKŁADZIE POWIATOWYM**

WSKAŹNIK NAGROMADZENIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE POWIATÓW (Mg/km²)

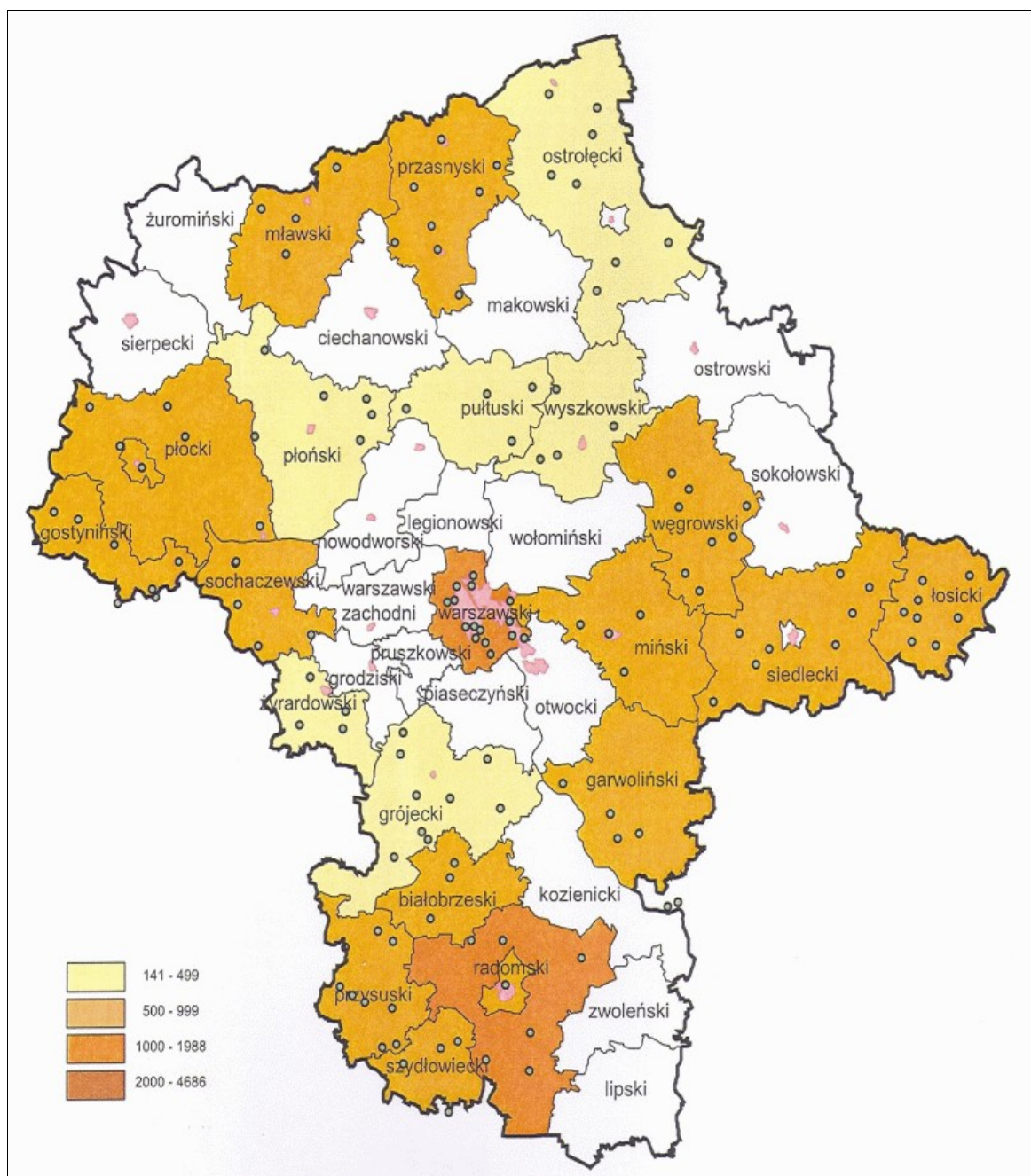

Rysunek 1. Lokalizacja punktów poboru prób do badania zawartości stężeń włókien azbestu w powietrzu atmosferycznym w Województwie Mazowieckim

Źródło: *Sprawozdanie z realizacji tematu: 2/DPO/BR/05 Program naukowy dotyczący zagrożeń populacji Polski związanych z azbestem*; Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, Zakład Epidemiologii Środowiskowej;

Rysunek 2. Stężenia włókien azbestu w powietrzu atmosferycznym

Źródło: Sprawozdanie z realizacji tematu: 2/DPO/BR/05 Program naukowy dotyczący zagrożeń populacji Polski związanych z azbestem; Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, Zakład Epidemiologii Środowiskowej; Łódź, 2005

12. Harmonogram zadań do realizacji w ramach programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Latowicz

Harmonogram zadań do realizacji dotyczących usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Latowicz w latach 2009 – 2032, przedstawia poniższa tabela Nr 3.

Tabela Nr 3. Harmonogram zadań do realizacji w ramach programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Latowicz

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania	Potencjalne źródła realizacji zadania	Termin realizacji zadania
1.	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest określająca: ilość, miejsce występowania i stan techniczny wyrobów zawierających azbest	Urząd Gminy	Budżety gmin	Praca ciągła
3.	Opracowywanie corocznych planów wydatków z PFOŚiGW na cele usuwania i unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Powiat	Budżet powiatu	2008-2032 r.
4.	Opracowywanie corocznych planów wydatków z WFOŚiGW na cele usuwania i unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Gmina	WFOŚiGW	2008-2032 r.
4.	Prowadzenie ciągłej akcji informacyjnej dotyczącej postępowania z azbestem i wyrobami zawierającymi azbest m.in. sposobu jego usuwania oraz szkodliwości na zdrowie ludzi	Powiat Urząd Gminy	Budżet powiatu Budżety Gmin WFOŚiGW	Praca ciągła

5.	Zatwierdzanie „Programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi” dla podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Powiat	-----	Praca ciągła
6.	Wykonywanie prac polegających na usuwaniu azbestu i wyrobów zawierających azbest przez uprawnione podmioty gospodarcze posiadające decyzje zatwierdzające „Programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi”	Właściciele nieruchomości	Właściciele nieruchomości, PFOŚiGW, WFOŚiGW, Kredyty, Pożyczki, Środki UE	2008-2032 r.
7.	Monitoring procesu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego	-----	Praca ciągła

13. Procedura udzielania dotacji z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Mińsku Mazowieckim, na usuwanie i unieszkodliwianie azbestu i wyrobów zawierających azbest

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dotacje z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (PFOŚiGW) w Mińsku Mazowieckim udzielane są przez powiat na podstawie zapisów art. 406, art. 407 i art. 408 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, ze zmianami) oraz na podstawie obowiązujących „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Mińsku Mazowieckim” stanowiących załącznik do uchwały Nr VI/48/99 Rady Powiatu Mińskiego z dnia 26 marca 1999 r. zmienionej uchwałami Rady Powiatu Mińskiego Nr XV/135/2000 z dnia 29 sierpnia 2000 r., Nr XXIV/218/01 z dnia 27 listopada 2001 r., Nr IV/25/03 z dnia 26 lutego 2003 r. i Nr XI/75/04 z dnia 25 lutego 2004 r.

Zgodnie z § 2 ust. 4a. w/w „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji” środki PFOŚiGW w Mińsku Mazowieckim mogą być przeznaczone między innymi na dofinansowanie wymiany elementów konstrukcyjnych zawierających azbest w budynkach wchodzących w skład zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej osób fizycznych będących właścicielami tych budynków, poprzez udzielenie dotacji do wysokości 50 % kosztów przedsięwzięcia, po spełnieniu przez te osoby wymagań przekazania powstałych odpadów zawierających azbest podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki takimi odpadami.

Na podstawie § 2 ust. 4b. w/w „Zasad ... ” dotacja z PFOŚiGW w Mińsku Mazowieckim (w wysokości do 50% kosztów przedsięwzięcia), może być udzielana również na zastosowanie środków zabezpieczających elementy konstrukcyjne zawierające azbest, w budynkach wchodzących w skład zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej osób fizycznych będących właścicielami tych budynków.

14. Zasady udzielania dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (WFOŚiGW), na usuwanie i unieszkodliwianie azbestu i wyrobów zawierających azbest

Zasady udzielania dofinansowania dla działań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa mazowieckiego określa „Regulamin” przeznaczania środków z WFOŚiGW w Warszawie stanowiący **załącznik nr 7** do niniejszego „Programu”. Regulamin ten określa szczegółowe procedury przyznawania dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na działania z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu w oparciu o „Zasady...” ustanowione uchwałą Rady Nadzorczej Nr 83/08 z dnia 28.08.2008r.

Według zasad w/w „Regulaminu” Beneficjentami środków WFOŚiGW mogą być osoby prawne, osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne administracji publicznej nie posiadające osobowości prawnej, a także związki celowe tych osób.

Osoby prawne oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - składają wnioski indywidualne do WFOŚiGW w Warszawie o przyznanie dofinansowania (na formularzu wniosku).

Osoby fizyczne (w tym wspólnoty mieszkaniowe) nie prowadzące działalności gospodarczej składają wnioski o dofinansowanie do WFOŚiGW za pośrednictwem gminy.

Wnioski o dofinansowanie składane przez jednostki samorządu terytorialnego (tj. gminę) powinny zawierać między innymi **„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”** oraz, wykaz właścicieli, zarządców lub użytkowników budynków, którzy w danym roku zamierzają usunąć azbest wraz z informacją o powierzchni (ilości) oraz o stanie wyrobów zawierających azbest na obiekcie objętym dofinansowaniem.

Kompletne wnioski o dofinansowanie będą rozpatrywane przez WFOŚiGW wg. kolejności złożenia do czasu wyczerpania środków wydzielonych w planie finansowym na ochronę ziemi na dany rok.

15. Inne źródła finansowania wyrobów zawierających azbest

Jedną z podstawowych barier, które ograniczają usuwanie wyrobów zawierających azbest są koszty związane z ich usunięciem i transportem. Wyroby zawierające azbest występują głównie w gospodarstwach domowych, gdzie ciężar sfinansowania procedury spoczywa głównie na właścicielach nieruchomości. Problem finansowania usuwania azbestu napotyka również właściciele nieruchomości należących do jednostek samorządu terytorialnego. Głównie do tych dwóch odbiorców zostały skierowane programy udzielające wsparcia finansowego w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest.

Podstawowymi źródłami finansowania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest są:

1. Pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Narodowy, wojewódzkie, powiatowe i gminne)
2. Fundusze strukturalne
3. Kredyty preferencyjne udzielane przez banki, m.in. Bank Ochrony Środowiska

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej umożliwia otrzymanie dofinansowania w formie pożyczek i kredytów. Przy terminowej realizacji zadania pożyczka może być częściowo umorzona. Szczegółowe zasady pozyskiwania środków finansowych są określane corocznie przez Radę Nadzorczą Funduszu. Lista priorytetów do finansowania w 2009 r. została określona Uchwałą Rady Nadzorczej NFOŚiGW nr 129/08 z dnia 23.09.2008 roku. Zgodnie z przedmiotową uchwałą Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dokonując wyboru przedsięwzięć do dofinansowania będzie przeznaczał środki przede wszystkim na dofinansowywanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem bezzwrotnych środków Unii Europejskiej i innych bezzwrotnych środków zagranicznych. W 2008 r. można pozyskać środki finansowe m.in. na:

Zadanie - Ochrona powierzchni ziemi, gospodarowanie odpadami i zasobami

Ochrona powierzchni ziemi i wód poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, ich zagospodarowanie oraz rekultywację terenów zdegradowanych (w tym

-kompleksowe systemy gospodarowania odpadami komunalnymi od projektu do realizacji, uwzględniające co najmniej: działania prewencyjne, selektywne zbieranie, przygotowanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania oraz, o ile wynika to z planów gospodarki odpadami, instalacje do odzysku, w tym recyklingu oraz unieszkodliwiania,

- budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych oraz unieszkodliwianie,

- wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów poużytkowych lub niebezpiecznych,

Zadanie - Bezpieczeństwo ekologiczne

Monitoring środowiska

- wdrażanie nowych narzędzi i metod obserwacji stanu środowiska,
- przygotowanie nowych bądź modernizacja istniejących baz danych do gromadzenia i przetwarzania informacji o środowisku,

- przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wnioskowania (studium wykonalności, dokumentacja techniczna dla projektów, dokumentacja przetargowa).

Zadanie - Ochrona przyrody i krajobrazu oraz kształtowanie postaw ekologicznych

Ochrona przyrody i krajobrazu

- eliminacja bezpośrednich zagrożeń obszarów cennych przyrodniczo poprzez ograniczanie niskiej emisji, uregulowanie gospodarki ściekowej, usuwanie materiałów zawierających azbest - z obszarów/gruntów będących własnością Skarbu Państwa znajdujących się na: obszarach parków narodowych, obszarach włączonych do sieci NATURA 2000.

Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej

- ogólnopolskie lub ponadregionalne projekty szkoleniowe lub programy edukacyjne dla wybranych grup społecznych i zawodowych mające na celu podnoszenie kwalifikacji i kształtowania świadomości w zakresie zrównoważonego rozwoju,
- kampanie informacyjno-promocyjne dotyczące wybranych aspektów środowiska i jego ochrony prowadzone z udziałem środków masowego przekazu, społecznych organizacji ekologicznych i innych podmiotów, w tym badania opinii publicznej ex ante i ex-post,
- ogólnopolskie i międzynarodowe imprezy masowe, których celem jest popularyzacja wiedzy o środowisku oraz kształtowanie proekologicznych postaw społecznych,
- budowanie sieci partnerstwa na rzecz ochrony środowiska, moderowanie platform dialogu społecznego jako elementu integrującego społeczeństwo, zwłaszcza organizacje społeczne w procesie podejmowania decyzji,
- organizacja ogólnopolskich konkursów i festiwali ekologicznych.

Wspieranie edukacji dla zrównoważonego rozwoju

- wspieranie realizacji programów edukacyjnych w zakresie aktywnej edukacji ekologicznej oraz w ramach kampanii informacyjno-promocyjnych,

- wspieranie konkursów i przedsięwzięć upowszechniających wiedzę ekologiczną.

Fundusze strukturalne

Fundusze strukturalne są funduszami tworzonymi w budżecie Wspólnoty Europejskiej (Rozporządzenie Rady Nr 1260 z dnia 21 czerwca 1999 r. wprowadzające ogólne przepisy dotyczące funduszy strukturalnych, Dz.U. WE nr OJ L 161 z 1999 r.). Z założenia umożliwiają one pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach. W ramach tych funduszy możliwe jest pozyskanie środków finansowych z Programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Jego głównym celem jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. W ramach tego programu będą realizowane przede wszystkim duże projekty, których koszt całkowity przekracza 25 mln euro, dlatego programem, z którego przede wszystkim może korzystać Powiat Miński jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Z projektu tego Programu wynika, że w ramach m.in. priorytetu IV *Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka* możliwe jest ubieganie się o środki na termomodernizację.

Kredyty udzielane przez Bank Ochrony Środowiska

Zgodnie ze swoim statutem Bank Ochrony Środowiska ma obowiązek kredytowania inwestycji w zakresie ochrony środowiska. Kredyt taki można uzyskać m.in. na usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Kredyty przeznaczone dla klientów indywidualnych, korporacyjnych i jednostek samorządu terytorialnego. Wnioski kredytowe składane są w Banku.

Warunki kredytowania:

- kwota kredytu: do 70% kosztów zadania (w indywidualnych przypadkach do 90%),
- okres kredytowania: do 8 lat licząc od dnia zawarcia umowy kredytowej,
- okres karencji: do 1 roku licząc od dnia zawarcia umowy kredytowej,

- oprocentowanie: zmienne, równe aktualnej wysokości oprocentowania w banku (na podstawie uchwały Zarządu BOŚ S.A.) pomniejszonego o 0,5 s.r.w.
- możliwa refundacja wydatków poniesionych przed udzieleniem kredytu - za zgodą Funduszu
- prowizje: zgodnie z tabelą opłat i prowizji BOŚ S.A.

16. Podsumowanie i wnioski

1. Na terenie Gminy Latowicz przeprowadzono pełną inwentaryzację wyrobów zawierających azbest. Inwentaryzacją objęto wszystkie 20 miejscowości gminnych. Z przeprowadzonej inwentaryzacji wynika, że na terenie gminy znajduje się około **355 591,00 m²** co stanowi **4 622,683 Mg** wyrobów zawierających azbest. Największa ilość wyrobów zawierających azbest znajduje się w miejscowości Latowicz (łącznie: rejon I, II i III - 66 413,00 m²), Wielgolas (32 574,00 m²), Dębe Małe (26 641,00 m²), Wężyczyn (26 214 m²) i Transbór (23 710,00 m²).
2. Podstawowym celem gminnego „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest” jest usunięcie do roku 2032 wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Latowicz oraz ich zgodne z obowiązującymi przepisami unieszkodliwienie poprzez składowanie.
3. Wytwarzane odpady zawierające azbest z terenu Gminy Latowicz przekazywane są, przez podmioty gospodarcze posiadające stosowane zezwolenia w zakresie wytwarzania odpadów, na składowiska odpadów azbestowych na terenie całego kraju (zgodnie z wykazem składowisk azbestowych zlokalizowanych na terenie Polski – pkt. 9 niniejszego programu).
4. Gmina Latowicz opracowując niniejszy „Program usuwania azbestu” będzie mogła corocznie ubiegać się dla mieszkańców gminy (tj. osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej) o środki finansowe z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) na cele związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu i wyrobów zawierających azbest.

5. Wdrażanie „Programu usuwania azbestu” na terenie Gminy Latowicz powinno być zintegrowane z działaniami na poziomie powiatu i województwa (nad którym powinno czuwać Centrum Zarządzania Gospodarką Odpadami [CZGO]).

17. Załączniki

1. Załącznik Nr 1 – druk „Wniosku o dotację z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Mińsku Mazowieckim na dofinansowanie przedsięwzięć polegających na wymianie elementów konstrukcyjnych zawierających azbest dla właścicieli budynków wchodzących w skład zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej” wraz z oświadczeniem.
2. Załącznik nr 2 – Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.
3. Załącznik nr 3 – Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania.
4. Załącznik nr 4 – Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone.
5. Załącznik nr 5 – Wzór „Oznakowania instalacji, urządzeń lub pomieszczeń zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest”.
6. Załącznik nr 6 - Wzór „Karty ewidencji odpadów”.
7. Załącznik nr 7 - Wzór „Karty przekazania odpadów”.
8. Załącznik nr 8 - Regulamin przeznaczania środków z WFOŚiGW na dofinansowanie działań z zakresu usuwania azbestu.

Załącznik Nr 1 – druk „Wniosku o dotację z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Mińsku Mazowieckim na dofinansowanie przedsięwzięć polegających na wymianie elementów konstrukcyjnych zawierających azbest dla właścicieli budynków wchodzących w skład zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej” wraz z oświadczeniem.

....., dnia

(miejscowość)

.....
Imię i nazwisko / nazwa wnioskodawcy

.....
.....
Miejsce zamieszkania

.....
Telefon

Zarząd Powiatu Mińskiego

WNIOSEK

o dotację z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej w Mińsku Mazowieckim

na dofinansowanie przedsięwzięć polegających na wymianie elementów konstrukcyjnych zawierających azbest dla właścicieli budynków wchodzących w skład zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej

1. Nazwa, krótki opis przedsięwzięcia:

.....
.....
.....
.....

2. Lokalizacja budynku/ów/:

Miejscowość:

Ulica

Nr działki.....

Gmina ..
.....

3. Projektowany termin realizacji przedsięwzięcia:

- data rozpoczęcia:

- data zakończenia:

4. Projektowany całkowity koszt realizacji przedsięwzięcia polegającego na usunięciu wyrobu zawierającego azbest (zł):

.....

5. Wnioskowana kwota dotacji (zł):

.....

jeżeli przedsięwzięcie przewidziane jest do realizacji w ciągu kilku lat należy podać również kwoty dotacji w poszczególnych latach:

.....

.....

.....

6. Kwotę dotacji proszę przekazać na:

▪ rachunek bankowy nr.....

▪ Będący własnością.....

▪ lub przekazem pocztowym na adres:

.....

.....

.....

.....

7. Konstrukcja finansowa przedsięwzięcia:

<i>Źródła finansowania</i>		<i>Nakłady poniesione</i>	<i>Nakłady planowane</i>		
			<i>ogółem</i>	<i>w 20.... r.</i>	<i>w 20.... r.</i>
Środki własne					
Środki z NFOŚiGW	dotacja				
	pożyczka				
Środki z WFOŚiGW	dotacja				
	pożyczka				
Środki z PFOŚiGW	dotacja				
	pożyczka				
Inne źródła finansowania	dotacja				
	pożyczka				

.....
podpis wnioskodawcy

Załączniki:

1. Dokumenty potwierdzający prawo własności budynków,
2. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest,
3. Oświadczenia (ZAŁĄCZNIK A)

.....
imię i nazwisko / nazwa wnioskodawcy

.....
adres

OŚWIADCZENIA

1. Oświadczam(y), że umowa o świadczenie usług w zakresie usunięcia wyrobów zawierających azbest z budynków wchodzących w skład zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej zostanie zawarta z wykonawcą posiadającym zezwolenie Starosty Mińskiego na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest lub decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

2. Oświadczam(y), że przed terminem zamierzonego rozpoczęcia robót polegających na wymianie elementów konstrukcyjnych zawierających azbest w budynkach wchodzących w skład zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej dokonam(my) zgłoszenia tych prac do:
 - a) Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Mińsku Mazowieckim, ul. Konstytucji 3-go Maja 16,
 - b) Wydziału Architektury i Budownictwa w Starostwie Powiatowym w Mińsku Mazowieckim, pokój nr 120, I piętro.

.....
podpis(y) wnioskodawcy(ców)

.....
data

Załącznik nr 2 – Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Miejsce, obiekt, urządzenie budowlane, instalacja

przemysłowa

Adres miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej

.....

Pomieszczenie:

Rodzaj, nazwa wyrobu ¹⁾:

Ilość wyrobów (m², tony) ²⁾:

Grupa, Nr	Wyrób – rodzaj	Ocena
------------------	-----------------------	--------------

Przyjęta

Punktacja

I Sposób zastosowania azbestu

1. Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30
2. Tynk zawierający azbest	30
3. Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1000kg/m ³)	25
4. Pozostałe wyroby z azbestem	10

II Rodzaj azbestu

5. Azbest chryzotylowy	5
6. Inny azbest	15

III Struktura powierzchni wyrobu z azbestem

7. Rozluźniona (naruszona) struktura włókien	30
8. Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej	10
9. Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna	0

IV Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem

10. Duże uszkodzenia ³⁾	30
11. Małe uszkodzenia ⁴⁾	10
12. Brak	0

V Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem

13. Wyrób jest przedmiotem jakiejś prac	15
14. Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)	10
15. Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10
16. Wyrób narażony na wstrząsy i drgania	10
17. Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)	10
18. Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza	10
19. Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	10

VI Wykorzystanie pomieszczenia

20. Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców	35
21. Trwale lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób	30
22. Czasowo wykorzystywane pomieszczenie	20
23. Rzadko wykorzystywane pomieszczenie	10

VII Usytuowanie wyrobu

24. Bezpośrednio w pomieszczeniu	30
25. Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25
26. W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne) ...	25
27. Za zawieszonym szczelnym sufitem, lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	10

A. Suma punktów oceny

B. Stopień pilności I

(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie)

65 i więcej punktów

C. Stopień pilności II

(ponowna ocena wymagana w czasie 1 roku)

powyżej 35 do 60 punktów

D. Stopień pilności III

(ponowna ocena w terminie do 5 lat)

do 35 punktów

³⁾ duże uszkodzenia – widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni większej niż 3% powierzchni wyrobu,

⁴⁾ małe uszkodzenia – brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3% powierzchni wyrobu.

UWAGA: podkreślić należy tylko pozycje w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Podsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....

.....

oceniający – nazwisko i imię

właściciel, zarządca obiektu

dane osobowe

adres

data:

¹⁾ Według grup wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym,

²⁾ Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym.

Załącznik nr 3 – Informacja o wyrobach zawierających azbest ¹⁾ i miejscu ich wykorzystania

1. Miejsce, adres.....
.....
2. Właściciel, zarządca, użytkownik*.....
 - a) osoba prawna – nazwa, adres.....
 - b) osoba fizyczna – nazwisko, imię, adres
3. Tytuł własności
4. Nazwa/ rodzaj wyrobu ²⁾
5. Ilość (m², tony) ³⁾
6. Przydatność w dalszej eksploatacji ⁴⁾
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu

 - a) okresowej wymiany z tytułu zużycia ⁵⁾
 - b) całkowitego usunięcia

8. Inne, istotne informacje o wyrobach ⁶⁾

Data

Podpis

Wyjaśnienia:

* - niepotrzebne skreślić

¹⁾ Za wyrób zawierający, uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

²⁾ Przy określeniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo – cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo – kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo – kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier i tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

⁴⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” – załącznik 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 1998 r. (Dz. U. Nr 138, poz. 895).

⁵⁾ Na podstawie corocznego rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub wprowadzania na polski obszar celny.

⁶⁾ Np. informacje o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu.

**Załącznik nr 4 – Informacja o wyrobach zawierających azbest¹⁾,
których wykorzystywanie zostało zakończone**

1. Miejsce, adres.....
.....
2. Właściciel, zarządca*.....
.....
 - a) osoba prawna – nazwa, adres
 - b) osoba fizyczna – nazwisko, imię, adres
3. Tytuł własności
4. Nazwa/ rodzaj wyrobu ²⁾
5. Ilość (m², tony) ³⁾
6. Rok zaprzestania wykorzystania wyrobów.....
7. Planowane usunięcie wyrobów.....
 - a) sposób.....
 - b) przez kogo
 - c) termin.....
8. Inne, istotne informacje ⁴⁾

Data

Podpis

Wyjaśnienia:

* - niepotrzebne skreślić

¹⁾ Za wyrób zawierający, uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

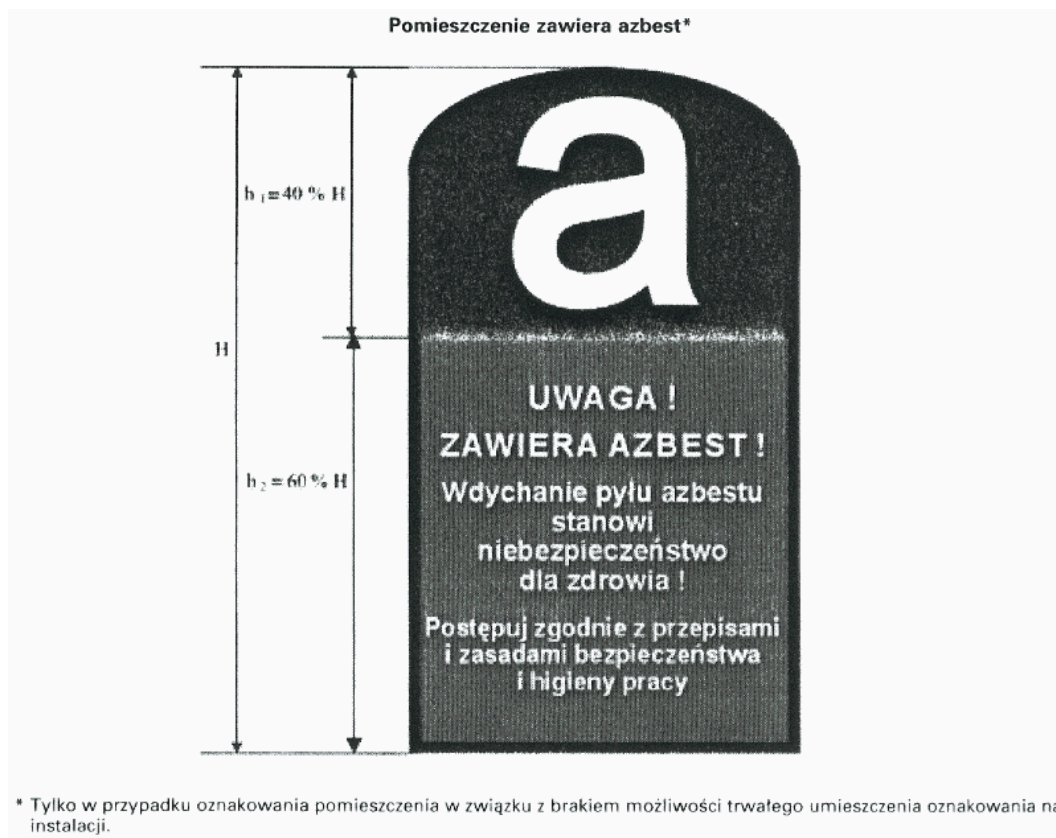
²⁾ Przy określeniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo – cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo – kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo – kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier i tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

4) Np. informacje o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.

Załącznik nr 5 – wzór „OZNAKOWANIA INSTALACJI, URZĄDZEŃ LUB POMIESZCZEŃ ZAWIERAJĄCYCH AZBEST LUB WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST”

Powyższe oznakowanie wzorowane jest na oznakowaniu z postanowienia Unii Europejskiej – załącznika Nr II do Dyrektywy 83/478/EWG.

Wszystkie wyroby zawierające azbest lub ich opakowania powinny być oznakowane w następujący sposób:

- a) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno posiadać wymiary: co najmniej 5 cm wysokości (H) i 2,5 cm szerokości,
- b) oznakowanie powinno składać się z dwóch części:
 - części górnej ($h_1 = 40 \% H$) zawierającej literę "a" w białym kolorze na czarnym tle,
 - części dolnej ($h_2 = 60 \% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny,
- c) jeśli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot "zawiera azbest" powinien być zastąpiony zwrotem "zawiera krokidolit/azbest niebieski".

Załącznik nr 6 – wzór „KARTY EWIDENCJI ODPADU”^a

KARTA EWIDENCJI ODPADU ^a				Nr karty		Rok kalendarzowy			
Kod odpadu									
Rodzaj odpadu									
Procentowa zawartość PCB w odpadzie ^b									
Posiadacz odpadów ^c				Adres ^d					
Nr REGON				Telefon/faks					
Działalność w zakresie: ^e									
W ☐		Zb ☐		Od ☐		Un ☐			
				Gospodarowanie odpadami					
Miesiąc	Masa wytworzonych odpadów [Mg] ^f	Masa przyjętych odpadów [Mg] ^f	Nr karty przekazania odpadu	We własnym zakresie			Odpady przekazane innemu posiadaczowi odpadów		Imię i nazwisko osoby sporządzającej
				masa [Mg] ^g	metoda odzysku R ^h	metoda unieszkodliwiania D ⁱ	masa przeznaczonych do ponownego użycia przedmiotów wyposażenia i części [Mg] ^j	masa [Mg] ^f	

Objaśnienia:

- ^a Nie dotyczy komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w [art. 43](#) ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.), oraz prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w [ustawie](#) z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495).
- ^b Dotyczy działalności w zakresie unieszkodliwiania PCB.
- ^c Imię i nazwisko lub nazwa posiadacza odpadów. W przypadku odpadów komunalnych kartę wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w [ustawie](#) z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w [ustawie](#) z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- ^d Adres zamieszkania lub siedziby posiadacza odpadów.
- ^e Zaznaczyć symbolem X właściwy kwadrat: W - wytwarzanie odpadów, Zb - zbieranie odpadów, Od - odzysk odpadów, Un - unieszkodliwianie odpadów.
- ^f Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- ^g Podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie. W przypadku prowadzącego stację demontażu podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie łącznie z masą przeznaczonych do ponownego użycia przedmiotów wyposażenia i części pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji.
- ^h Symbole R określają procesy odzysku polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów lub energii wraz z ich wykorzystaniem zgodnie z [załącznikiem nr 5](#) do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ⁱ Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z [załącznikiem nr 6](#) do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- ^j Podać masę przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów wycofanych z eksploatacji, przeznaczonych do ponownego użycia, powstałych na skutek przetworzenia w stacji demontażu.

Załącznik nr 7 – wzór „KARTY PRZEKAZANIA ODPADU”

KARTA PRZEKAZANIA ODPADU		Nr karty ^a	Rok kalendarzowy
Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad ^{b,c}	Prowadzący działalność w zakresie transportu odpadu ^{b,d}	Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad ^b	
Adres ^a	Adres ^{d,a}	Adres ^a	
Telefon/faks	Telefon/faks ^d	Telefon/faks	
Nr REGON	Nr REGON ^d	Nr REGON	
Miejsce przeznaczenia odpadów ^f			
Kod odpadu	Rodzaj odpadu		
Data/miesiąc ^e	Masa przekazanych odpadów [Mg] ^h	Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy ^{d,i}	
Potwierdzam przekazanie odpadu	Potwierdzam wykonanie usługi transportu odpadu ^d	Potwierdzam przyjęcie odpadu	
data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	

Objaśnienia:

- ^a Numer nadawany jest przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.
- ^b Imię i nazwisko lub nazwa podmiotu.
- ^c W przypadku odpadów komunalnych kartę wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w [ustawie](#) z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w [ustawie](#) z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- ^d W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.
- ^e Adres zamieszkania lub siedziby podmiotu.
- ^f Adres miejsca odbioru odpadu, pod który należy dostarczyć odpad, wskazany przez posiadacza odpadu prowadzącemu działalność w zakresie transportu odpadów.
- ^g W przypadku odpadów niebezpiecznych podać datę przekazania odpadu. Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadu lub jako zbiorcza karta przekazania odpadu, obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów temu samemu posiadaczowi odpadów.
- ^h Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- ⁱ Dotyczy odpadów niebezpiecznych.

Załącznik nr 8 - Regulamin przeznaczania środków z WFOŚiGW na dofinansowanie działań z zakresu usuwania azbestu.

Regulamin przeznaczania środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na dofinansowanie działań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa mazowieckiego

§ 1

Regulamin określa szczegółowe procedury przyznawania dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie a działania z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu w oparciu o „Zasady...” ustanowione uchwałą Rady Nadzorczej Nr 83/08 z dnia 28.08.2008r.

§ 2

Wnioskodawca ubiegający się o uzyskanie dofinansowania dla zadań związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu składa wnioski na aktualnie obowiązujących drukach WFOŚiGW odpowiednich dla rodzaju beneficjenta.

§ 3

Wnioski o dofinansowanie złożone przez jednostki samorządu terytorialnego dodatkowo powinny zawierać:

1. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
2. Wykaz właścicieli, zarządców lub użytkowników budynków, którzy w danym roku zamierzają usunąć azbest wraz z informacją o powierzchni (ilości) oraz o stanie wyrobów zawierających azbest na obiekcie objętym dofinansowaniem.

§ 4

Kompletne wnioski o dofinansowanie będą rozpatrywane wg kolejności złożenia do czasu wyczerpania środków wydzielonych w planie finansowym na ochronę ziemi na dany rok.

§ 5

1. Zadania polegające na usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu mogą być dofinansowane w formie dotacji, w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych, a po wyczerpaniu środków dotacyjnych przeznaczonych w ramach planu finansowego na ochronę ziemi w danym roku, dofinansowanie może być przyznane w formie

pożyczki,

2. Koszty kwalifikowane stanowią:

a) koszt demontażu płyt azbestowych

b) koszt przewiezienia azbestu z miejsca demontażu do miejsca unieszkodliwienia

c) koszt unieszkodliwienia azbestu

3. Środki Funduszu nie mogą być przeznaczone wykonanie nowych pokryć dachowych.

§ 6

Dofinansowaniem mogą być objęte obiekty, dla których właściciel, zarządca lub użytkownik sporządził i złożył wojewodzie lub odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta „Informację o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania” - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. Nr 192, poz. 1876).

§ 7

1. Beneficjentami środków WFOŚiGW mogą być osoby prawne, osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne administracji publicznej nie posiadające osobowości prawnej, a także związki celowe tych osób.

2. Osoby prawne oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą składają wnioski indywidualne o przyznanie dofinansowania (na formularzu wniosku).

3. Osoby fizyczne (w tym wspólnoty mieszkaniowe) nie prowadzące działalności gospodarczej składają wnioski o dofinansowanie za pośrednictwem gminy.

§ 8

1. Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie (dysponujący obiektem na cele budowlane) zobowiązany jest uzyskać od właściwych organów administracji architektoniczno-budowlanej prawomocne decyzje administracyjne związane z zakresem wykonywanych prac,

2. Wnioskodawca ubiegający się dofinansowanie zobowiązany jest do przedłożenie „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” wykonanej zgodnie ze wzorem zawartym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 02.04.2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 71, poz. 649),

3. Prace związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu muszą być wykonywane przez firmę posiadającą stosowne zezwolenia na wytwarzanie, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest,

4. Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie powinien dokonać wyboru wykonawcy zadania zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych.

§ 9

1. Wypłata środków odbywa się w ramach umów cywilno – prawnych po złożeniu przez Wnioskodawcę:

- a) faktury oraz protokołu potwierdzającego wykonanie zadania,
- b) oświadczenia wykonawcy o prawidłowym wykonaniu prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych, (zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649).

2. Wniosek w sprawie uruchomienia przyznanych środków powinien zostać złożony na aktualnie obowiązujących drukach WFOŚiGW w Warszawie.

§ 10

1. Po zakończeniu całego zadania Beneficjent przygotowuje rozliczenie końcowe (zgodnie z obowiązującym wzorem w WFOŚiGW).

2. Jako potwierdzenie wykonania zadania oraz osiągnięcia zakładanych efektów ekologicznych i rzeczowych wnioskodawca zobowiązany jest przedłożyć m.in.:

- a) kserokopie kart przekazania odpadów zawierających azbest w celu ich unieszkodliwienia na odpowiednim składowisku odpadów azbestowych,
- b) pozostałe faktury wraz z kopiami przelewów, jeśli nie były dołączone do rozliczenia transz dofinansowania.

§ 11

1. Zgodnie z przyjętymi Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 83/08 z dnia 28.08.2008r. „Zasadami...” możliwe jest otrzymanie dofinansowania w ramach trybu nadzwyczajnego,

2. Tryb nadzwyczajny stosowany jest dla zadań z zakresu unieszkodliwiania azbestu związanych z usuwaniem skutków działania żywiołów,

3. Pomoc otrzymana w ramach trybu nadzwyczajnego będzie udzielana w formie dotacji w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych,

4. Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie w ramach trybu nadzwyczajnego zobowiązany jest do przedstawienia protokołu poświadczającego poniesienie szkód wywołanych działaniem żywiołu potwierdzonego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego dla obszaru gminy, na którym realizowane jest przedmiotowe zadanie.

§ 12

1. W ramach rozliczenia środków przyznanych w trybie nadzwyczajnym będą również akceptowane faktury dotyczące kosztów kwalifikowanych, które zostały wystawione

przed datą podjęcia decyzji przez Zarząd o przyznaniu dofinansowania - jednakże po dacie wystąpienia działania żywiołu,

2. Ubieganie się o dofinansowania w ramach trybu nadzwyczajnego może odbywać się w okresie 6 miesięcy od daty wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia spowodowanego działaniem żywiołu.

§ 13

1. Fundusz udzielając dofinansowania w ramach trybu nadzwyczajnego może zastosować uproszczoną procedurę rozpatrywania wniosków tj.

a) wniosek szczegółowy o dofinansowanie może zostać rozpatrzony przed procedurą wyłonienia wykonawcy, jednakże uzupełnienie dokumentów o umowę z wykonawcą musi nastąpić przed datą wypłaty środków finansowych,

b) w przypadku, gdy wykonywane roboty budowlane wymagają zgłoszenia właściwemu organowi architektoniczno - administracyjnemu, przyznanie dofinansowania może nastąpić bez prawomocnych decyzji administracyjnych (uzupełnienie j. pkt. a),

c) odstąpić od konieczności przedkładania opinii nt. realizacji zadania związanego z usuwaniem i utylizacją azbestu, wydawanej przez Urząd Wojewódzki - Wydział Środowiska i Rolnictwa.

2. W ramach uproszczonej procedury rozpatrywanie wniosków będzie miało charakter przyspieszony i będzie traktowane priorytetowo.

§ 14

W sprawach nieuregulowanych niniejszym „Regulaminem” stosowane będą „Zasady udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek” obowiązujące w dacie podjęcia decyzji o dofinansowaniu.

§ 15

Data obowiązywania regulaminu 09.09.2008r.